

Адаптациии на содржини за учење на ученици со СПУ
Образовни потреби и адаптации на ученици со СПУ

Четириите основни јазични вештини и СПУ

Вовед

Во овој лист, ќе добиете неколку практични совети за адаптациите што можете да ги примените во активностите на вашиот час за да им помогнете на вашите ученици со **специфична попреченост во учењето (СПУ)** да ги развијат своите **4** продуктивни и приемчиви јазични вештини. Овие вештини се пишување, зборување, читање и слушање и тие можат да бидат многу предизвикувачки за учениците со СПУ.

Потребата за оваа адаптација

Во зависност од нивните СПУ, учениците може да бидат попречени во едно или повеќе јазични вештини:

- **Дислексијата** доаѓа со **потешкотии во читањето и пишувањето**

- **Дисграфија** и диспраксија со пишување
- **Дисфазија** со зборување и/или слушање

Со едноставни прилагодувања, некои бариери може да се надминат, а процесот на учење може да се олесни.

За каква адаптација станува збор?

Читање

Обезбедувањето на вашите ученици со **работни листови кои се придржуваат до инклузивните упатства** ќе им помогне на оние со потешкотии во читањето, како што се учениците со дислексија. Упатствата за инклузивен распоред може да се најдат во нашиот практичен лист „Како да се структурираат лекциите и материјалите за учење“. Основните аспекти се да се користи **sans-serif** фонт (на пр. **Arial, Century Gothic, Open Sans** итн.), доволно голем (**12pt** или **14pt**), порамнет налево и со проред на линии од барем **1,5**. Понатаму, единствената декорација на текстот што треба да се користи за истакнување на нештата е задебелена буква (подвлекување и ГОЛЕМИ букви треба постојано да се избегнуваат).

Освен од гледна точка на распоредот, треба да се земат предвид и други аспекти:

- **Не барајте од учениците со СПУ да читаат гласно пред другите ученици**
- Присилувањето да читаат пред класот не само што нема да биде корисно за нивниот развој на вештините за читање, туку и ќе ја наруши нивната самодоверба и може да ја уништи нивната мотивација.
- **Читајте ги упатствата за задачите или текстовите доволно бавно и поттикнувајте прашања за да го проверите разбирањето меѓу учениците**

Слушање

Активностите за слушање може да бидат предизвик за учениците со СПУ, кои може, покрај нивното нарушување, да имаат и потешкотии во фокусирањето. Имањето **јасни**

упатства пред задачата може да им помогне да разберат што точно се очекува од нив и да се релаксираат.

- Користете **писмено известување за да дадете упатства**.
- Активноста за слушање сама по себе е предизвик за некои ученици, инструкциите треба да бидат што појасни за сите.
- **Проверете го разбирањето на задачата** со тоа што ќе побарате од учениците да ги повторат со свои зборови упатствата за задачата.
- Поделете ги објаснувањата на **лесни и податливи делови**. Правило на палецот за ученици со СПУ: поставувајте **една задача истовремено**.
- **Избегнувајте книжевни средства** (метафори, игра со зборови, споредби, итн.) и двосмислени зборови или фрази кога давате задачи за слушање.

Обезбедувањето прво листа на тешки или непознати зборови може исто така да им помогне да се фокусираат за време на активноста.

i

Пишување

Пишувањето може да биде многу тешко за учениците со СПУ.

- Кога е можно, **користете ливчиња** наместо учениците со СПУ да препишуваат текст од табла.
- Дозволете им на учениците на кои им е потребно **да прават белешки на компјутер**, бидејќи пишувањето на тастатура може да биде податливо за нив. Погледнете го нашиот практичен лист „Технологија за студенти со СПУ“ за да прочитате повеќе на оваа тема.
- Направете го **вокабуларот и задачите лесни за разбирање**. Не двоумете се да имате сесии со бура на идеи и да цртате умствени мапи за да го поврзете вокабуларот заедно.
- Обезбедете списоци со клучни зборови и фрази што можеби ќе им требаат на вашите ученици за писмена задача.

- Погрижете се секоја напишана **домашна задача** да биде **релевантна и разумна**.
Можеби ќе сакате да го погледнете листот „Домашна работа и учење дома“ за да прочитате повеќе на оваа тема.

Зборување

Друга јазична вештина што може да биде извор на многу фрустрации и тешкотии кај вашите ученици, особено оние со еден или неколку СПУ, е зборувањето. Говорењето може да предизвика многу вознемиреност кај учениците, а со тоа и потребата да се спроведат адаптации и да се воспостави средина каде што учениците се чувствуваат безбедно

- Бидете **подготвени да ги поттикнете учениците со соодветни зборови или фрази кога е потребно**.
- Пред да побарате од ученикот да одговара на прашања усно, проверете дали тој или таа може добро да ги знае одговорите и да **даде поддршка кога е потребно**.
- Научете го вокабуларот што можеби ќе им треба на вашите ученици за говорна активност.
- За усни презентации, погрижете се да користите **достапни теми поврзани со нивната околина**: Кој сум јас?, Моето семејство, Мојата куќа, Училиште, Храна, Телевизија, Купување, Слободно време, Облека, Времето, Специјални прилики итн.
- **Умствените мапи** може да им помогнат на вашите ученици да ја подготват презентацијата.

Повратни информации и корекции

Не ја истакнувајте секоја грешка што ја прави ученикот ако ги има премногу. Обезбедете корективна повратна информација што е релевантна за активноста: **концентрирајте се на ефикасноста на комуникацијата**.

Погледнете го листот за вежбање под наслов „проценка и повратни информации“.

Видео игри за подобрување на четирите основни јазични вештини

Треба да се истакне дека **игрите можат да бидат одлични алатки за справување со четирите основни јазични вештини** на забавен и привлечен начин.

Рецептивни вештини: читање и слушање во игри

Многу **читање** може да биде вклучено во видео игрите. Дополнително, секој текст најчесто е претставен во **мали делови**, што го прави читањето да се чувствува **полесно и податливо** за учениците. Размислете за **видео игрите како што се RPG** (игри за играње улоги), на пример, кои обично вклучуваат многу пишани дијалози.

Другата рецептивна вештина, **слушањето**, исто така е опширно искористена во видео игрите. Многу дијалози или нарации на модерни игри се во усна форма. **Употребата на преводи** навистина може да помогне во усвојувањето на јазикот. Од причини за пристапност, опцијата за активирање преводи секогаш треба да биде достапна.

Продуктивни вештини: пишување и зборување во игрите

Продуктивните јазични вештини се застапени и во игрите. На пример, игрите за соработка често бараат од играчите да **комуницираат преку писмен или усмен канал**. Речиси **бескрајните можности во правењето видео игри** овозможуваат и потемелно интегрирање на овие вештини во механиката на играта.

Заклучок

Четирите основни јазични вештини, рецептивни (слушање и читање) и продуктивни (говорење и пишување), се **витален дел од учењето јазик**. Сепак, некои вештини може да биде особено тешко да се развијат за некои ученици. Во зависност од нарушувањето или нарушувањата, учениците со СПУ ќе бидат попречени во некои од тие вештини. Следењето на некои основни упатства за пристап до овие вештини на поинклузивен начин е од суштинско значење за овие ученици на кои им е потребна. Во денешно

време, видео игрите можат да помогнат да им се пријде на овие вештини преку ангажирање и мотивирање на учениците кон усвојување на англискиот јазик како втор или како странски јазик.

Ресурси и референци

- O, C. (2013, October 7). Language-Based Learning Disability: Games to Improve Language Skills: Activities to Build Language. *Speech Buddies Blog: Speech, Language & Pronunciation Guides*. <https://www.speechbuddy.com/blog/speech-therapy-techniques/language-based-learning-disability-games-to-improve-language-skills/>
- *Help children improve their language skills using educational video games*. (n.d.). VisiHow. Retrieved 4 March 2022, from https://visihow.com/Help_children_improve_their_language_skills_using_educational_video_games
- *The Best Video Games For Learning Languages—From Erolf*. (2016, October 17). MosaLingua. <http://www.mosalingua.com/en/the-best-video-games-for-learning-languages/>

Финансирано од Европска Унија

Овој проект е финансиран со поддршка од Европската комисија. Оваа публикација ги одразува само гледиштата на авторот и Комисијата не може да биде одговорна за каква било злоупотреба што може да се направи од информациите содржани во неа.

Код на проектот: 2021-1-BE01-KA220-SCH-000027783

Ова дело е лиценцирано под меѓународна лиценца Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

Дознајте повеќе за D-ESL на: <https://www.d-esl.eu>